

عنوان مقاله:

تحلیل نشانه‌شناسی اجتماعی فیلم‌نامه آژانس شیشه‌ای/ مریم حسینی، فرهاد ساسانی، سارانظر دنیوی

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 8، شماره 18 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

مریم حسینی - استاد تمام، عضو هیئت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه الزهراء(س)؛

فرهاد ساسانی - دانشیار، عضو هیئت علمی گروه زبان شناسی، دانشگاه الزهراء(س)؛

سارا نظر دنیوی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه الزهراء(س) (نویسنده مسئول)؛

خلاصه مقاله:

تحلیل نشانه‌شناسی اجتماعی فیلم‌نامه آژانس شیشه‌ای مریم حسینی [1] فرهاد ساسانی [2] سارا نظر دنیوی [3] تاریخ دریافت: 1/8/91 تاریخ تصویب: 92/26/8 چکیده گفتار هر فرد ارائه‌دهنده باورها، ارزش‌ها و جهان‌بینی‌هایی است که به صورت نهفته در زبان فرد جای می‌گیرند و افراد ناخواسته آنچه را که می‌اندیشند، بر زبان خود جاری می‌سازند. استفاده از این خاصیت زبانی، روشی مناسب برای پیشبرد اهداف رسانه‌ها خواهد بود، تا جایی که آنها قادرند با استفاده از این ویژگی، ایدئولوژی ای را مثبت تلقی کرده، آن را برجسته کنند و یا ایدئولوژی ای را منفی نشان داده، آن را به حاشیه برانند. در این میان، فیلم‌های سینمایی نیز از این قاعده جدا نیستند. به همین منظور، ما در این مقاله فیلم‌نامه آژانس شیشه‌ای، نوشته ابراهیم حاتمی‌کیا را از منظر نشانه‌شناسی اجتماعی مورد تحلیل قرار دادیم و متوجه شدیم زندگی در فضای دوقطبی، بر ذهن او بی‌تاثیر نبوده است. برای این کار از دو ابزار فرانقش اندیشگانی (در دستور نظام مند هلیدی) و قطب‌بندی خود و دیگری (بر اساس مربع ایدئولوژیک ون‌دایک) استفاده شده است. آن‌گاه بعد از قطب‌بندی شخصیت‌های درون فیلم‌نامه، دریافتیم که قطب 1 بر ضلع برجسته‌سازی نکات مثبت خود بیش از ضلع‌های دیگر مربع ایدئولوژیک تکیه کرده است و این تکیه را با استفاده از فرایندهای مادی نشان داده و قطب مقابل بر برجسته‌سازی نکات منفی دیگری تکیه کرده و برای این کار از فرایند رابطه‌ای بهره برده است که این شیوه کاربرد با ویژگی‌های شخصیت‌های فیلم‌نامه متناسب است. واژه‌های کلیدی: نشانه‌شناسی اجتماعی، فرانقش اندیشگانی، مربع ایدئولوژیک،

آژانس شیشه‌ای [1] دانشیار دانشگاه الزهراء(س)؛ [2] drhoseini@alzahra.ac.ir دانشیار دانشگاه الزهراء(س)؛ fsasani49@alzahra.ac.ir

[[3] کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه الزهراء(س) (نویسنده مسئول)؛ saranazardonyavi@alzahra.ac.ir

کلمات کلیدی:

نشانه‌شناسی اجتماعی، فرانقش اندیشگانی، مربع ایدئولوژیک، آژانس شیشه‌ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/871371>

